

Vaaliviranomaisten kouluttaminen

Kvaalk 09.01.2023 § 13
483/00.02.18/2022

Valmistelija

keskusvaalilautakunnan sihteeri Saarela Eija

Keskusvaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että

- vaalilautakuntien jäsenet ja varajäsenet,
- vaalitoimikuntien jäsenet ja varajäsenet,
- yleisten ennakoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijat sekä
- kotiaänestyksen vaalitoimitsijat

ovat tietoisia tehtävistään ja vastuistaan. Tätä varten keskusvaalilautakunnan tai sen henkilöstön tulee:

1) jakaa hyvissä ajoin ennen vaaleja asianomaisille viranomaisille oikeusministeriön laatimat seuraavat vaaliohjeet ja VAT-ohjeet.

Vaalilautakunnille jaetaan:

- a) vaaliohje nro 2 (Vaalilautakunnan tehtävät) sekä
- b) VAT-ohje nro 4d (Äänioikeustietojärjestelmän käyttöohjeet vaalilautakunnalle), jos vaalilautakunta käyttää äänioikeustietojärjestelmää ("sähköistä vaaliluetteloa");
- c) VAT-ohje nro 5c (Tuloslaskentajärjestelmän käyttöohjeet vaalilautakunnalle), jos vaalilautakunta tallentaa alustavan laskennan tuloksen laskentajärjestelmään tai käyttää vaalitietojärjestelmää vaalipöytäkirjan pitoon.
- d) VAT-ohje nro 4e (Mobiiliäänioikeuskyselyn käyttöohjeet), jos vaalilautakunta käyttää mobiiliäänioikeuskyselyä.

Vaalitoimikunnille jaetaan:

- e) vaaliohje nro 3 (Ennakoäänestys laitoksessa) sekä
- f) VAT-ohje nro 4e (Mobiiliäänioikeuskyselyn käyttöohjeet), jos vaalitoimikunta käyttää mobiiliäänioikeuskyselyä.

Yleisten ennakoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijoille jaetaan:

- g) vaaliohje nro 4 (Ennakoäänestys kotimaan yleisessä ennakoäänestyspaikassa) ja
- h) VAT-ohje nro 4c (Äänioikeustietojärjestelmän käyttöohjeet kotimaan yleisen ennakoäänestyspaikan vaalitoimitsijalle).

Kotiaänestyksen vaalitoimitsijoille jaetaan vaaliohje nro 5 (Kotiaänestys).

2) kouluttaa mainitut kunnan muut vaaliviranomaiset tehtäviinsä.

Koulutuksessa on hyvä käydä havainnollisesti läpi eri äänestysmenettelyt ja keskustella niiden yksityiskohdista. Edellä mainittuja vaaliohjeita ja VAT-ohjeita voidaan käyttää apuna koulutuksessa. Eduskunnan oikeusasiamiehen tarkastuskertomuksen EOAK/3250/2021 mukaan vaalikoulutuksissa voisi olla aiheellista yleisesti käsitellä valmistautumista vaihteleviin vuorovaikutustilanteisiin erilaisten äänestäjien kanssa.

3) olla koko vaalien ajan kunnan muiden vaaliviranomaisten tavoitettavissa näiden kysymyksiä varten.

Oikeusministeriön vaalikoulutus vuoden 2023 eduskuntavaaleja varten tapahtuu verkkokoulutuksena. Ministeriö laatii vaalikoulutuskokonaisuuden, joka tulee kaikkien kuntien katsottavaksi verkkoon tammikuussa 2023. Tarkoitus on, että kukin kunta käy läpi ja suorittaa vaalikoulutuksen omatoimisesti haluamaansa ajankohtana.

Tämän lisäksi ministeriö järjestää verkossa kaksikielisiä vaalikoulutusklinikoita, joissa kunnat voivat esittää vaalikoulutuskokonaisuutta ja vaaliohjeita koskevia kysymyksiä.

Oikeusministeriön vaaliklinikoita järjestetään seuraavasti:

- ti 10.1. suomeksi klo 9.30–11
- ti 10.1. ruotsiksi klo 13–14.30
- to 16.2. kaksikielinen klinikka klo 10–11.30
- pe 3.3. kaksikielinen klinikka klo 13–14.30
- ma 20.3. suomeksi klo 9.30–11
- ma 20.3. ruotsiksi klo 13–14.30

Kenraaliharjoitusten ajankohdat:

- Ennakoäänestyksen kenraaliharjoitus 7.3.2023.
- Laskennan ja sähköisen vaaliluettelon kenraaliharjoitus 9.3.2023.

Kenraaliharjoitusten ohjeet toimitetaan erikseen lähempänä.

Esittelijä

puheenjohtaja

Päätösehdotus

Keskusvaalilautakunta päättää,

1. että vaalikoulutusta varten varataan ajankohdat 16.2.2023 klo 17.00-20.00 ja 23.2.2023 klo 17.00-20.00.
2. että kenraaliharjoituksiin 7.3.2023 ja 9.3.2023 osallistutaan mahdollisuuksien mukaan.
3. että verkkokoulutuskokonaisuudesta ja sen suorittamisesta tiedotetaan vaalitoimitsijoille.
4. valtuuttaa keskusvaalilautakunnan sihteerin hoitamaan koulutusjärjestelyt (kutsut, ohjeiden jakaminen, tietojärjestelmät).

Päätös

1. Hyväksyttiin.
2. Hyväksyttiin.
3. Hyväksyttiin.
4. Hyväksyttiin.